

Logboek

Deep Throat

Michel Pestman vanuit Cambodja

Minder advocates in VS

De afname betreft slechts één procent, maar toch is de Amerikaanse National Association of Women Lawyers bezorgd over de daling van het aantal nieuwe vrouwelijke medewerkers bij de tweehonderd grootste advocatenkantoren van het land. Het aantal vrouwen bedraagt op dit moment 47 procent, aldus een onderzoek dat de organisatie liet uitvoeren. 'De afname is niet groot,' aldus een persbericht, 'maar het lijkt erop dat de instroom van vrouwen in de advocatuur het hoogtepunt is gepasseerd.'

Meer targeted killings

'Ik stel het met huiver vast: doodschieten lijkt meer dan een optie in hoogst uitzonderlijke gevallen te zijn geworden.' Dat schreef Ybo Buruma, raadsheer in de Hoge Raad, op 9 november als commentaar in het *Nederlands Juristenblad*. Steeds meer overheden executeren terroristen zonder enig gerechtelijke procedure. Deze 'aanvaarding van targeted killing door onze bondgenoten' dwingt volgens Buruma ook Nederland tot standpuntbepaling: 'is uitlevering toelaatbaar aan een land dat met deze persoon op voet van oorlog leeft? En hoe moeten Nederlandse militairen zich opstellen als ze in internationaal verband betrokken raken bij de *targeted killing* van burgers?'

Patroon van het Jaar

Stagiaires en eerste, tweede en derdejaars medewerkers die hun patroon willen kandideren voor de titel Patroon van het Jaar, kunnen hem of haar nomineren op de site www.patroonvanhetjaar.nl. De sluitingsdatum is 16 december en de prijs wordt in maart 2012 uitgereikt.

Het begin van het proces tegen de Overgebleven leiders van de Rode Khmernadert en de pers stroomt samen in Phnom Penh. De vier verdachten naast elkaar in het verdachtenbankje, het levert leuke plaatjes op, met een heldere boodschap: het internationaal strafrecht, met het Rode Khmer-tribunaal voorop, maakt korte metten met straffeloosheid. Zelfs in Cambodja kom je niet meer weg met genocide.

De media zullen, bij gebrek aan beter, weer putten uit het gebruikelijke repertoire aan clichés. De brillen zullen uit de kast worden gehaald en ook de intellectuelen die vanwege die brillen massaal over de kling werden gejaagd. In het 750.000 pagina's tellende dossier ben ik echter niet één bril tegengekomen. Van enig 'brilbeleid' aan de kant van de Khmer Rouge lijkt geen sprake te zijn geweest. Tien tegen één dat ook weer zal worden gerefereerd aan *The Killing Fields*.

Het is deze film uit 1984 die ons beeld van de Khmer Rouge in belangrijke mate kleurt, bewust of onbewust. Het is lastig, ook voor mij, om feiten van filmfictie te scheiden. De illegale kopie van *The Killing Fields* is vermoedelijk de best verkopende film onder de twee miljoen toeristen die Cambodja jaarlijks aandoen. Hoewel de film gebaseerd is op gebeurtenissen uit het leven van een Amerikaanse journalist en zijn Cambodjaanse ritselaar, laat de werkelijkheid zich natuurlijk moeilijk vatten in anderhalf uur Hollywood-

drama. Uit betrouwbare bron weten wij dat de journalist, Sydney Schanberg, helemaal niet zo begaan was met het lot van zijn Cambodjaanse steun en toeverlaat. Het schijnt dat Schanberg hem met enige regelmaat sloeg, met name als andere journalisten primeurtjes voor zijn neus wegkaapten.

Uit een andere welingelichte bron hoorden wij onlangs overigens ook dat één van de buitenlandse rechters [in het Rode Khmer-tribunaal] nu en dan stiekem de *prosecutor* ontmoet. Het officiële verhaal wil nu dat tijdens deze *rendez-vous* uitsluitend 'administratieve aangelegenheden' worden besproken. Een uitleg die wij moeilijk kunnen verteren, aangezien dit tribunaal maar één actieve zaak kent en betrokken rechter en *prosecutor* in die zaak een belangrijke rol vervullen. Bovendien is ons door onze bron verteld, in het grootste vertrouwen, dat gedurende deze geheime ontmoetingen wel degelijk over zaken gesproken wordt die rechtstreeks de belangen raken van onze cliënt Nuon Chea – de beweerdelijke linkerhand van pol Pot – zoals bijvoorbeeld de voortdurende illegale inmenging in het proces door de Cambodjaanse overheid. Een wrakingsverzoek ligt dan ook in het verschiet.

Ondertussen wordt onze bron steeds voorzichtiger. Ook onze ontmoetingen zijn stiekem. Het is dat Phnom Penh geen Amerikaanse parkeergarages kent, anders zouden we vast daar afspreken.